Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Canllawiau Monitro Medr ar gyfer Dynodi Cyrsiau'n Benodol

Hydref 2025

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg |
This document is also available in English

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Mae'r canllawiau hyn yn nodi'r broses fonitro ar gyfer **darparwyr sydd â chyrsiau wedi'u dynodi'n benodol ar gyfer newydd-ddyfodiaid sy'n hanu o Gymru ym mlwyddyn academaidd 2025/26.**

Mae'r canllawiau hyn yn darparu gwybodaeth am brosesau monitro Medr i sicrhau bod darparwyr yn cydymffurfio â gofynion Llywodraeth Cymru ar gyfer dynodi'n benodol, gan sicrhau Llywodraeth Cymru y gall dynodiad barhau o flwyddyn academaidd 2026/27.

Rydym yn disgwyl i'r holl wybodaeth ddod i law erbyn **05 Rhagfyr 2025.**

Cyflwyniad

1. Mae'r canllawiau hyn yn nodi'r broses fonitro ar gyfer **darparwyr sydd â chyrsiau a ddynodwyd yn benodol ar gyfer newydd-ddyfodiaid sy'n hanu o Gymru yn 2025/26.**

2. Mae'r canllawiau hyn yn darparu gwybodaeth am brosesau monitro Medr i sicrhau bod darparwyr yn cydymffurfio â gofynion Llywodraeth Cymru ar gyfer dynodi'n benodol, gan sicrhau Llywodraeth Cymru ei bod hi'n briodol i ddynodiad barhau o 2026/27.

3. Dynodi'n benodol yw'r broses sy'n galluogi darparwyr addysg uwch nad ydynt wedi'u dynodi'n awtomatig ar gyfer cymorth i fyfyrwyr gan Weinidogion Cymru ymgeisio am ddynodiad ar gyfer cyrsiau penodol at ddibenion cymorth i fyfyrwyr fesul cwrs unigol. **Nid yw dynodi'n benodol yng Nghymru ond yn berthnasol i ddarparwyr y mae arnynt eisiau i fyfyrwyr sy'n byw fel arfer yng Nghymru gael mynediad at gymorth i fyfyrwyr ar gyfer cyrsiau penodol.** Efallai y gall myfyrwyr cymwys sy'n hanu o'r UE ac sy'n astudio yng Nghymru gael mynediad at gymorth i fyfyrwyr, gan ddibynnu ar eu sefyllfa; gweler Cyllid myfyrwyr: addysg uwch: Myfyrwyr o'r Undeb Ewropeaidd am ragor o fanylion.

4. Drwy'r canllawiau monitro hyn mae adrannau o bolisi Llywodraeth Cymru wedi cael eu hailadrodd mewn blychau wedi'u graddliwio gyda llythrennau italig. Mae'r testun ar ôl y blychau hyn yn nodi sut y bydd Medr yn ateb gofynion polisi Llywodraeth Cymru.

5. Ar hyn o bryd, mae gan y mathau canlynol o ddarparwyr addysg uwch eisoes gyrsiau a ddynodwyd gan Weinidogion Cymru i ganiatáu i fyfyrwyr sy'n byw fel arfer yng Nghymru ymgeisio am gymorth i fyfyrwyr ar gyfer eu cyrsiau addysg uwch:
   - sefydliadau yng Nghymru sydd â chynllun ffioedd a mynediad a gymeradwywyd gan CCAUC neu Medr;
   - sefydliadau a gyllidir yng Nghymru (ar gyfer cyrsiau israddedig ac ôl-radd rhan-amser);
   - sefydliadau yn Lloegr sydd wedi'u cofrestru gyda'r Swyddfa Fyfyrwyr yn y categori (cap ffioedd) cymeradwy;
   - sefydliadau a gyllidir yn yr Alban;
   - sefydliadau a gyllidir yng Ngogledd Iwerddon;
   - darparwyr addysg uwch (**dim ond** ar gyfer y cyrsiau hynny a restrir) sydd wedi'u cynnwys ar y rhestr o gyrsiau dynodedig ar wefan Cyllid Myfyrwyr Cymru[1].

6. **Ni ddylai** darparwyr addysg uwch sydd â chyrsiau wedi'u dynodi gan weinyddiaethau eraill y DU, neu reoleiddwyr eraill yn y DU, dybio eu bod wedi'u dynodi gan Weinidogion Cymru i fyfyrwyr sy'n byw fel arfer yng Nghymru ymgeisio am gymorth i fyfyrwyr.

[1] Cyllid Myfyrwyr Cymru: Cyrsiau Dynodedig

7. Rhaid i ddarparwyr sy'n dymuno noddi myfyrwyr rhyngwladol i ddod i'r DU dan drwydded Noddi Myfyrwyr ddangos bod eu holl safleoedd yn cyrraedd safonau addysgol derbyniol ar gyfer ansawdd, cynaliadwyedd ariannol, rheoli a llywodraethu. Maent yn gwneud hyn trwy eu corff Goruchwyliaeth Addysgol. Ar gyfer y darparwyr hynny yng Nghymru sydd â chyrsiau wedi'u dynodi'n benodol ar gyfer cymorth i fyfyrwyr nad ydynt yn cael goruchwyliaeth addysgol gan Estyn, Medr yw'r corff Goruchwyliaeth Addysgol perthnasol.

Rhagor o wybodaeth

8. Gellir cael mynediad at ganllawiau ar gyfer darparwyr Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon Ysgol-Ganolog a oedd â chyrsiau wedi'u dynodi ar gyfer myfyrwyr sy'n hanu o Gymru yn 2025/26 ar y dudalen Rheoleiddio ar wefan Medr.

9. Os nad yw'n glir i ddarparwyr beth yw eu statws dynodi neu os oes ganddynt unrhyw ymholiadau pellach ynghylch y canllawiau hyn dylent gysylltu â Medr am eglurhad yn cyngorrheoleiddio@medr.cymru.

Canllawiau ynghylch proses Medr ar gyfer monitro

10. Rhaid i Medr roi sicrwydd i Weinidogion Cymru bod yr holl ddarparwyr sydd â chyrsiau wedi'u dynodi'n benodol yn bodloni'r meini prawf a nodir ym mholisi Llywodraeth Cymru.[2] Er mwyn cyflawni hyn byddwn yn gwahodd yr holl ddarparwyr a gafodd eu monitro gan Medr y llynedd i gyflawni gwybodaeth fod nhw yn parhau i gwrdd â'r meini prawf.

11. Bydd yn rhaid i ddarparwyr â chyrsiau sydd wedi'u dynodi ar gyfer myfyrwyr sy'n parhau yn unig ac sy'n dymuno derbyn newydd-ddyfodiaid ailymgeisio am ddynodiad trwy'r broses ar gyfer darparwyr sydd heb gyrsiau wedi'u dynodi'n barod ar gyfer newydd-ddyfodiaid.

12. Gwahoddir darparwyr i gyflwyno'u ffurflen fonitro (sydd ar gael yn **Atodiad B**), ynghyd â rhestr cyrsiau unigoledig a fydd yn cael ei darparu ar wahân i ddarparwyr, erbyn **05 Rhagfyr 2025**. Dylid cyflwyno'r holl wybodaeth trwy ei lanlwytho i gyfleuster lanlwytho diogel a ddiffinnir gan Medr. Os byddwch yn cael anawsterau cyflwyno'r wybodaeth angenrheidiol erbyn y dyddiad hwn, cysylltwch â ni ar cyngorrheoleiddio@medr.cymru. Byddwn yn derbyn gwybodaeth a gyflwynir cyn y dyddiad yma.

13. Rydym wedi nodi yn y ffurflen fonitro ble y gellir cyfeirio at wybodaeth a ddarparwyd yn flaenorol, os nad oes unrhyw newidiadau wedi cael eu gwneud. Dylai darparwyr fod yn ymwybodol hefyd nad oes gennym fynediad at wybodaeth a gyflwynwyd i gyrff rheoleiddio neu gyhoeddus eraill, ac felly ei bod yn ofynnol i ddarparwyr gyflwyno unrhyw wybodaeth a all effeithio neu ddylanwadu ar y broses fonitro. Efallai y byddwn yn gofyn i ddarparwyr gyflwyno tystiolaeth bellach i ategu'r wybodaeth fonitro. Gallai hyn arwain at oedi gyda'r cais.

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

*Dylid anfon ceisiadau i Medr, sydd wedi datblygu canllawiau ategol i gefnogi'r broses. Bydd Medr yn asesu pob cais ar sail yr wybodaeth a dderbynnir ac yna bydd yn cynghori Gweinidogion Cymru ynghylch a ddylid dynodi'r cwrs. Bydd y dynodiad yn cael ei roi gan Weinidogion Cymru. Cyfrifoldeb ymgeiswyr yw sicrhau bod yr wybodaeth a gyflwynir i gefnogi eu cais yn gyflawn. (**Paragraff 28)***

*Bydd statws dynodi penodol ar gyfer cyrsiau unigol yn cael ei ddyfarnu ar sail dreigl fesul blwyddyn academaidd. Bydd gofyn i ddarparwyr ddangos eu bod yn parhau i fodloni'r meini prawf bob blwyddyn drwy broses fonitro Medr. Bydd rhagor o wybodaeth yn cael ei darparu yn nogfen ganllawiau Medr. **(Paragraff 34)***

Medr fydd yn gyfrifol am fonitro cydymffurfiaeth darparwyr â meini prawf dynodiad penodol cwrs yn dilyn dynodi'r cyrsiau. Bydd Medr hefyd yn darparu cyngor i

[2] Cymorth i fyfyrwyr Cymru: polisi ar ddynodi cwrs yn benodol (SFWIN 07/2024)

Weinidogion Cymru ar gydymffurfiaeth barhaus sefydliadau â'r meini prawf ar gyfer dynodi penodol. ***(Paragraff 35)***

Disgwylir i ddarparwyr gydymffurfio'n brydlon â'r cais rhesymol am wybodaeth gan Medr mewn perthynas â chyrsiau dynodedig. Bydd Medr yn adrodd i Weinidogion Cymru os yw gwybodaeth y gwneir cais amdani yn cael ei gwrthod neu ei dal yn ôl gan ddarparwyr. ***(Paragraff 36)***

Mae'r Rheoliadau Cymorth i Fyfyrwyr yn caniatáu i Weinidogion Cymru atal neu ddiddymu dynodiad cyrsiau penodol. Wrth wneud hyn, bydd Gweinidogion Cymru yn rhoi ystyriaeth i bob ffactor perthnasol. ***(Paragraff 39)***

Er enghraifft, caiff Gweinidogion Cymru atal neu ddiddymu dynodiad os na pharheir i gydymffurfio â'r meini prawf neu os na ddarperir gwybodaeth y gofynnir amdani gan Medr neu os oes oedi cyn darparu'r wybodaeth honno. ***(Paragraff 40)***

Gall Gweinidogion Cymru atal taliadau cymorth myfyrwyr i ddarparwyr i ddiogelu cronfeydd cyhoeddus a myfyrwyr. Gellir cymryd camau o'r fath mewn achosion lle mae twyll, camliwio neu gamwedd arall gan ddarparwyr a/neu fyfyrwyr yn destun ymchwiliad neu wedi'u profi. ***(Paragraff 41)***

14. Hysbysir darparwyr sy'n cyflwyno cais y gall eu dynodiad gael ei atal os na fydd unrhyw fyfyrwyr sy'n hanu o Gymru wedi'u ymrestru ar gwrs am ddwy flynedd academaidd olynol.

15. Sylwer y bydd y broses fonitro fel arfer yn cymryd hyd at dri mis o'r dyddiad y cyflwynir set gyflawn o wybodaeth fonitro nes ceir penderfyniad terfynol. Fodd bynnag, gall penderfyniadau gan gyrff rheoleiddio eraill ac ansawdd gwybodaeth a gyflwynir gan ddarparwyr ein hatal rhag cwblhau'r broses o fewn y graddfeydd amser hyn (er enghraifft, darparu'r wybodaeth honno mewn modd anghyflawn neu annigonol).

16. Os nad yw'r wybodaeth fonitro'n cael ei chyflwyno bydd yn effeithio ar statws dynodi cwrs ar gyfer blwyddyn academaidd 2026/27.

17. Mae polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer dynodi'n benodol yn cynnwys diagram sy'n manylu ar y broses ar gyfer ymgeisio am ddynodiad. Mae'r diagram hwn wedi'i gynnwys fel **Atodiad A** wrth y canllawiau hyn.

18. Corff llywodraethu, bwrdd neu gorff cyfatebol o fewn strwythur y darparwr sy'n gyfrifol am, ac y mae'n rhaid iddo gymeradwyo, y ffurflen fonitro a gyflwynir i Medr. Bydd hyn yn cael ei gadarnhau trwy lofnodi'r ffurflen fonitro. Rhaid i'r ffurflen fonitro gynnwys cysylltiadau a enwir i Medr gysylltu â hwy yn ogystal â manylion yr uwch berson yn y sefydliad â goruchwyliaeth dros ddynodiad penodol, os yw'n wahanol.

19. Bydd Medr yn ystyried yr wybodaeth a gyflwynwyd a bydd yn disgwyl i'r darparwr fod â staff ar gael i drafod yr wybodaeth fonitro a gyflwynwyd. Os oes angen rhagor o wybodaeth ar Medr, efallai y gofynnir i ddarparwyr gyflwyno tystiolaeth

bellach i ategu'r wybodaeth wreiddiol a gyflwynwyd. Gallai hyn arwain at oedi cyn cael penderfyniad. Bydd swyddogion Medr yn cefnogi darparwyr trwy'r broses hon.

20. Unwaith y mae'r darparwr wedi cyflwyno'r holl wybodaeth sy'n ofynnol ar gyfer asesiad i Medr, ac yn dilyn ystyriaeth ddyladwy, bydd Medr yn rhoi cyngor i Weinidogion Cymru pa un a ddylai'r dynodiad barhau ai peidio. Gallai hyn ymwneud â chyrsiau penodol neu'r holl gyrsiau y mae'r darparwr yn ceisio dynodiad ar eu cyfer yn 2026/27 ar gyfer ymgeiswyr newydd.

21. Ar ôl cael yr wybodaeth gan Medr, bydd Llywodraeth Cymru'n ysgrifennu at y darparwr i'w hysbysu ynghylch penderfyniad Gweinidogion Cymru. Os nad yw Gweinidogion Cymru o blaid parhau i ddynodi'r cwrs, bydd Llywodraeth Cymru'n darparu rhesymau dros y penderfyniad. Bydd y darparwr yn cael cynnig cyfle i ddarparu gwybodaeth ychwanegol ar gyfer Llywodraeth Cymru a allai effeithio neu beidio ag effeithio ar benderfyniad y Gweinidogion. Bydd y broses ar gyfer hyn yn cael ei dynodi gan Lywodraeth Cymru ar yr adeg berthnasol fesul achos unigol. Yn yr achosion hyn, bydd y cyrsiau'n dal i fod wedi'u dynodi ar gyfer myfyrwyr sy'n parhau ond ni fyddant wedi'u dynodi ar gyfer myfyrwyr newydd mwyach.

22. Cyfrifoldeb darparwyr yw sicrhau nad oes unrhyw wybodaeth yn cael ei chyhoeddi sy'n awgrymu y byddai cymorth i fyfyrwyr ar gael i fyfyrwyr newydd sy'n byw fel arfer yng Nghymru nes bod y darparwr wedi cael cadarnhad y bydd y dynodiad yn parhau o 2026/27. Gallai hyn gynnwys dogfennau recriwtio a thudalennau gwe. Mae'r holl fyfyrwyr sy'n parhau i astudio ar gyrsiau presennol wedi'u diogelu.

23. Unwaith y mae'r holl broses fonitro wedi cael ei chwblhau ac y mae Llywodraeth Cymru wedi hysbysu darparwyr ynghylch penderfyniad y Gweinidogion, bydd y rhestr o gyrsiau a ddynodwyd yn benodol yn cael ei diweddaru a'i chyhoeddi gan Cyllid Myfyrwyr Cymru.

24. Unwaith y maent wedi'u dynodi, mae'n ofynnol i ddarparwyr hysbysu Llywodraeth Cymru a Medr ynghylch newidiadau i'w sefyllfa yn ystod cyfnod y dynodiad gan gynnwys materion llywodraethu a digwyddiadau difrifol (h.y. digwyddiadau sy'n ymwneud ag ansawdd, cyllid a llywodraethu) a godwyd gyda'u prif reoleiddiwr, yr awdurdodau neu'r corff dyfarnu. Er enghraifft, rhaid i ddarparwr roi gwybod inni os yw wedi gorfod hysbysu'r Swyddfa Fyfyrwyr, y Comisiwn Elusennau, UKVI, yr Heddlu neu CaThEF ynghylch digwyddiad difrifol.

Arweiniad i gwblhau'r ffurflen fonitro

25. Mae'r adran hon o'r ddogfen yn nodi gofynion Medr ar gyfer darparwyr sy'n amcanu at ddangos tystiolaeth eu bod yn bodloni pob maen prawf ym mholisi Llywodraeth Cymru ar ddynodi'n benodol. Rhaid darparu'r wybodaeth hon yn y

ffurflen fonitro sydd wedi'i hatodi yn **Atodiad B**, fel a gyfarwyddir gan y testun yn y ffurflen oni nodir yn wahanol.

A. Manylion llawn y darparwr addysg uwch

26. Mae ar Medr angen manylion llawn y darparwr addysg uwch at ddibenion cynnal rhestr gywir a chyfoes o gyrsiau a ddynodwyd yn benodol. Bydd y rhestr hon yn cael ei chynnal a'i rhannu gyda'r Cwmni Benthyciadau i Fyfyrwyr.

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Fel arfer, ni fydd cais am ddynodiad yn cael ei gymeradwyo tra bod ymchwiliad yn cael ei gynnal i'r darparwr:

- *gan lywodraethau Cymru, y DU, yr Alban neu Ogledd Iwerddon neu gan y rheoleiddiwr yn y gwledydd hyn;*
- *gan y corff sy'n gyfrifol am ddilysu ei ddyfarniadau;*
- *gan y Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr mewn perthynas â mater sy'n ymwneud â darpariaeth addysg uwch y darparwr;*
- *gan sefydliad neu asiantaeth sy'n gyfrifol am ansawdd yr addysg uwch a ddarperir;*
- *gan ei reoleiddiwr elusen; neu*
- *mewn cysylltiad â throsedd honedig.* ***(Paragraff 37)***

Gall Gweinidogion Cymru ystyried canlyniad ymchwiliad wrth benderfynu a ddylid dynodi cwrs ai peidio. ***(Paragraff 38)***

27. Bydd ar Medr angen cadarnhad gan y darparwr hefyd nad yw'n destun ymchwiliad ar hyn o bryd gan unrhyw lywodraeth nac asiantaeth lywodraethol na'r mathau o sefydliadau a restrir uchod. Gall Medr godi materion fel rhan o'i berthynas weithio gydag unrhyw un neu rai neu bob un o'r sefydliadau canlynol fel y bo angen: Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol, yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch, y Comisiwn Elusennau ac Estyn. Bydd cydweithio agos rhwng CCAUC a'r sefydliadau hyn yn cyfrannu at amlygu materion sy'n achosi pryder. Byddwn hefyd yn cynnal cyswllt â'r Swyddfa Fyfyrwyr lle y bo angen.

28. Mae gwybodaeth y mae ar Medr ei hangen am y darparwr yn cynnwys:
    - enw'r darparwr;
    - prif gyfeiriad y darparwr, a'i gyfeiriad cyfreithiol os ydynt yn wahanol;
    - rhif cofrestru'r darparwr fel darparwr yn y DU (UKPRN);
    - rhif y Comisiwn Elusennau (lle y bo'n berthnasol);
    - math o Elusen (lle y bo'n berthnasol);
    - unrhyw enwau eraill y mae'r darparwr yn gweithredu oddi tanynt;
    - cadarnhad nad yw'r darparwr yn destun ymchwiliad; neu
    - fanylion unrhyw ymchwiliadau sy'n mynd rhagddynt gan gynnwys y sefydliad sy'n cynnal yr ymchwiliad a'r rhesymau dros yr ymchwiliad.

B. Rhestr o gyrsiau i'w dynodi ar gyfer cymorth i fyfyrwyr gan gynnwys gwybodaeth berthnasol

29. Bydd Medr yn dosbarthu rhestr o gyrsiau i bob darparwr sy'n cynnwys yr holl gyrsiau a ddynodwyd ar gyfer 2024/25. Mae arnom angen i'r darparwr wirio'r rhestr o gyrsiau, ei diweddaru lle y bo'n briodol a'i chyflwyno ynghyd â'r ffurflen fonitro.

30. Bydd y rhestr o gyrsiau'n cynnwys y penawdau canlynol:
    - Categori'r cyllid (h.y. Israddedig, Ôl-radd, Ôl-radd Lwfans i Fyfyrwyr Anabl yn unig)
    - Teitl y cwrs;
    - Cymhwyster yr anelir ato;
    - Hyd astudio (blynyddoedd);
    - Dull astudio;
    - Cyfeiriad cyflwyno'r cwrs;
    - Corff dyfarnu
    - Cadarnhad o reolaeth ar y cwrs;
    - Dyddiadau dilysu (dyddiad dechrau i'r dyddiad gorffen);
    - Yr holl fyfyrwyr / myfyrwyr sy'n parhau
    - Ffioedd blynyddol y cwrs (i'w gwblhau pan gyflwynir yr wybodaeth);
    - Amcangyfrif o gyfanswm[3] nifer y myfyrwyr (i'w gwblhau pan gyflwynir yr wybodaeth);
    - Amcangyfrif o gyfanswm nifer y myfyrwyr o Gymru (i'w gwblhau pan gyflwynir yr wybodaeth);
    - Dyddiad dechrau'r cwrs (i'w gwblhau pan gyflwynir yr wybodaeth);
    - Sylwadau ychwanegol (i'w gwblhau pan gyflwynir yr wybodaeth, os yw'n ofynnol).

31. Wrth wirio'r rhestr o gyrsiau, dylai'r darparwr wneud unrhyw newidiadau i fanylion cyrsiau sydd wedi'u dynodi ar hyn o bryd, gan ddefnyddio'r cyfleuster cwmplen lle darperir un. Dylai'r holl newidiadau i gyrsiau a ddynodwyd ar hyn o bryd gael eu hamlygu mewn coch a dylid nodi crynodeb o'r newidiadau hynny yn y golofn sylwadau ychwanegol. Amlygwch mewn gwyrdd, unrhyw gyrsiau y mae angen eu dynodi, ac ychwanegwch y rhain at waelod y rhestr.

32. Mae'n ofynnol i'r darparwr ddarparu'r wybodaeth ychwanegol am y cwrs nad yw wedi'i phoblogi yn y rhestr o gyrsiau sy'n ofynnol ar gyfer pob cwrs a ddynodwyd h.y. gwybodaeth sy'n ymwneud â ffioedd cyrsiau, amcangyfrif o niferoedd y myfyrwyr a dyddiad dechrau'r cwrs.

33. Pe bai cwrs sydd wedi'i ddynodi ar hyn o bryd yn un nad oes angen ei ddynodi mwyach ar gyfer yr holl fyfyrwyr, gall y darparwr ddiwygio'r rhestr o gyrsiau fel ei fod wedi'i ddynodi ar gyfer myfyrwyr sy'n parhau yn unig.

[3] Cyfanswm ar gyfer yr holl garfannau sy'n astudio'r cwrs hwnnw nid dim ond y garfan sydd i fod i ddechrau yn y flwyddyn academaidd.

34. Bydd gan ddarparwyr yr opsiwn i ychwanegu cyrsiau newydd i gael eu dynodi yn 2026/27 at y rhestr o gyrsiau. I roi cymorth i Medr asesu'r cais, dylai'r cyrsiau hyn gael eu cynnwys o dan y cyrsiau sydd wedi'u dynodi ar hyn o bryd a bod wedi'u hamlygu mewn gwyrdd.

35. Mae Medr yn angen copi o'r cytundeb(au) partneriaeth priodol fel tystiolaeth i ategu'r gweithgarwch monitro a hynny ar gyfer pob cwrs a restrwyd ar gyfer dynodiad. Rydym yn disgwyl i'r cytundeb hwn ddangos tystiolaeth o'r gofynion o ran gwybodaeth a nodir yn y paragraffau a ganlyn. Yn arbennig, dylai'r cytundeb ddangos tystiolaeth glir pwy sydd â rheolaeth ar y cwrs[4], cymhwystra'r corff dyfarnu a hyd y dilysiad. Rhaid i gyfnod y dilysiad gwmpasu'r cwrs trwy gydol y flwyddyn academaidd a galluogi myfyrwyr i gwblhau eu hastudiaethau.

36. Lle mae'r darparwr yn gorff dyfarnu graddau yn ei rinwedd ei hun yna bydd angen iddo gadarnhau'r cyfnod ar gyfer y pwerau dyfarnu graddau hynny. Os yw'r darparwr yn y broses o adnewyddu ei bwerau dyfarnu graddau yna dylai ddarparu diweddariad ar ei gynnydd.

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Cyrsiau sy'n gymwys i'w dynodi

Cyrsiau gradd

Gellir dynodi cwrs gradd os yw'n:

- *Gwrs gradd gyntaf.*
- *Cwrs ar gyfer y Ddiploma Addysg Uwch. Cwrs ar gyfer y Diploma Cenedlaethol Uwch (HND) neu Dystysgrif Genedlaethol Uwch (HNC) a ddyfernir naill ai gan Pearson (y Cyngor Addysg Busnes a Thechnoleg (BTEC) gynt) neu Awdurdod Cymwysterau'r Alban (SQA).*
- *Cwrs ar gyfer y dystysgrif Addysg Uwch.*
- *Cwrs ar gyfer hyfforddiant cychwynnol athrawon.*
- *Cwrs ar gyfer hyfforddiant pellach gweithwyr ieuenctid a chymunedol.*
- *Cwrs i baratoi at arholiad proffesiynol sydd o safon uwch nag:*
  - *arholiad ar lefel uwch ar gyfer y Dystysgrif Addysg Gyffredinol neu ar lefel uwch ar gyfer Tystysgrif Addysg yr Alban; neu*
  - *arholiad ar gyfer y Dystysgrif Genedlaethol neu'r Diploma Cenedlaethol a ddyfernir gan Pearson (BTEC gynt) neu Awdurdod Cymwysterau'r Alban*

  cyn belled nad oes angen gradd gyntaf (neu gymhwyster cyfwerth) ar ei gyfer fel arfer.
- *Cwrs sy'n darparu addysg (waeth i baratoi ar gyfer arholiad ai peidio) y bydd ei safon yn uwch na safon y cyrsiau a grybwyllir uchod ond nad yw'n uwch na safon cwrs gradd gyntaf, ac nad oes angen gradd gyntaf (neu gymhwyster cyfwerth) ar ei gyfer fel arfer.*

[4] Yn ddelfrydol bydd rolau a chyfrifoldebau pob darparwr wedi'u disgrifio'n glir.

- *Mae'r cwrs naill ai'n gwrs llawnamser, yn gwrs rhyngosod, neu'n gwrs rhan-amser.*
- *Mae hyd y cwrs yn un flwyddyn academaidd o leiaf.*
- *Mae o leiaf hanner yr addysgu a'r oruchwyliaeth sy'n ffurfio'r cwrs yn cael eu darparu yn y Deyrnas Unedig.*
- *Mae'r cwrs yn arwain at ddyfarniad a ddyfernir neu sydd i'w ddyfarnu gan gorff sy'n dod o fewn cwmpas adran 214(2)(a) neu (b) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988[5] oni bai bod y cwrs yn Ddiploma Cenedlaethol Uwch neu'n Dystysgrif Genedlaethol Uwch a ddyfernir gan Pearson (BTEC gynt) / SQA, neu'n gwrs hyfforddiant cychwynnol i athrawon.* ***(Paragraff 7)***

Cyrsiau ôl-radd

Mae cwrs meistr ôl-raddedig yn gwrs dynodedig os yw'n bodloni pob un o'r amodau canlynol:

- *Mae'r cwrs yn arwain at ddyfarniad a ddyfernir neu sydd i'w ddyfarnu gan gorff sy'n dod o fewn adran 214(2)(a) neu (b) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988 ac mae'r addysgu a'r oruchwyliaeth sy'n ffurfio'r cwrs wedi'u cymeradwyo gan y corff hwnnw.*
- *Mae'r cwrs yn un o'r canlynol:*
  - *cwrs llawn amser am flwyddyn neu ddwy flynedd academaidd;*
  - *cwrs rhan-amser y mae fel arfer yn bosibl ei gwblhau ymhen pedair blynedd academaidd.*
- *Mae o leiaf hanner yr addysgu a'r oruchwyliaeth sy'n ffurfio'r cwrs yn cael eu darparu yn y Deyrnas Unedig.* ***(Paragraff 8)***

Mae cwrs doethurol ôl-raddedig yn gwrs dynodedig os yw'n bodloni pob un o'r amodau canlynol:

- *Nid yw hyd y cyfnod cofrestru arferol ar gyfer y cwrs yn llai na thair blynedd academaidd nac yn fwy nag wyth mlynedd academaidd.*
- *Mae'r cwrs yn cael ei ddarparu i raddau helaeth yn y Deyrnas Unedig.*
- *Mae'r cwrs yn arwain at radd ddoethuriaeth a ddyfernir neu sydd i'w ddyfarnu gan gorff sy'n dod o fewn cwmpas adran 214(2)(a) neu (b) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988; ac mae'r addysgu a'r oruchwyliaeth wedi'u cymeradwyo gan y corff hwnnw.* **(*Paragraff* 9)**

Hefyd, mae cyrsiau sy'n arwain at ddyfarniad ôl-radd yn gallu cael eu dynodi'n unswydd er mwyn darparu Lwfans i Fyfyrwyr Anabl i fyfyrwyr cymwys. ***(Paragraff 10)***

37. Mae'r rhestr o gyrsiau'n cynnwys y cymhwyster yr anelir ato, hyd y cwrs a'r dull astudio i sicrhau y gellir dynodi'r cwrs. Mae'r rhestr o gyrsiau yn y blwch sydd wedi'i raddliwio uchod yn nodi'r mathau hynny o gyrsiau y gellir eu dynodi ar gyfer cymorth i fyfyrwyr.

38. Mae gwahanol fathau o gyrsiau'n gymwys ar gyfer gwahanol fathau o gymorth i fyfyrwyr a rhaid i'r cyrsiau fod wedi'u rhestru yn y rhestr o gyrsiau dan naill ai

[5] https://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/1988/40/contents

israddedig, ôl-radd (dim ond cyrsiau Meistr a Doethurol) ac Ôl-radd Lwfans i Fyfyrwyr Anabl yn unig (e.e. tystysgrifau a diplomâu ôl-radd).

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Mae angen dynodiad penodol ar gyfer pob lleoliad lle cynigir y cwrs. Os yw darparwyr wedi derbyn dynodiad ar gyfer lleoliadau penodol ac am ychwanegu lleoliadau ychwanegol wedi hynny, bydd angen iddynt wneud cais ar gyfer y lleoliadau hynny ar wahân. Os yw darparwyr am gael gwared ar leoliad neu ei newid, yna dylent gysylltu â Medr am wybodaeth am y broses i'w dilyn yn sgil newid mewn amgylchiadau. ***(Paragraff 29)***

39. Byddwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r holl ddarparwyr gadarnhau cyfeiriad cyflwyno'r holl gyrsiau y mae darparwyr yn dymuno iddynt barhau i fod wedi'u dynodi a chyrsiau newydd i'w dynodi o 2026/27. Lle y bo'n berthnasol, dylai hyn gynnwys lleoliadau cyflwyno newydd ar gyfer cyrsiau a ddynodwyd eisoes. Mae rheoliadau cymorth i fyfyrwyr yn datgan bod rhaid bod o leiaf hanner yr addysgu a'r oruchwyliaeth ar gyfer cwrs yn digwydd yn y DU.

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Mae'n rhaid i geisiadau i ddynodi cyrsiau'n benodol gael eu gwneud gan y sefydliad sy'n gyfrifol am gynnwys a darpariaeth y cwrs i fyfyrwyr. Yn mhob achos, mae'n rhaid i'r cais gwmpasu a chynnwys gwybodaeth ategol mewn perthynas â phob sefydliad sy'n cyfrannu at ddyfarnu cymwysterau a chynllun, goruchwyliaeth a darpariaeth y cyrsiau hynny. Pan ddarperir cwrs ar ran sefydliad arall, bydd hyn yn golygu darparu gwybodaeth ategol fanwl gan y ddau sefydliad lle bo hynny'n briodol. ***(Paragraff 27)***

40. Rhaid i Medr fod wedi'i argyhoeddi bod gan y darparwr sy'n cyflwyno cwrs a ddynodwyd yn benodol 'reolaeth' ar y cwrs. Bydd Medr yn ystyried bod gan ddarparwyr sydd â phwerau dyfarnu graddau yn eu rhinwedd eu hunain neu ddarparwyr sy'n cyflwyno cyrsiau dan drefniadau dilysu reolaeth ar y cwrs.

41. Ni yw'n debygol y byddir yn ystyried bod gan ddarparwyr sy'n cyflwyno cyrsiau dan drefniadau is-gontractio, a adwaenir hefyd fel trefniadau breinio, reolaeth ar y cwrs ac ni fyddant yn gallu trefnu bod cyrsiau'n cael eu dynodi'n benodol yn eu rhinwedd eu hunain. Yn y senario hwn, byddir yn ystyried mai'r corff dyfarnu sydd â rheolaeth ar y cwrs a bydd yn ofynnol iddo ymgeisio am ddynodiad ar gyfer y cwrs ni waeth beth fo statws dynodi'r corff dyfarnu. Bydd Medr yn dal i fod angen gwybodaeth am y sefydliad sy'n cyflwyno.

42. Mae Medr yn defnyddio'r diffiniad canlynol ar gyfer trefniadau dilysu:
"Cyrsiau y trefnir eu bod ar gael ac a addysgir gan un sefydliad sy'n arwain, o'u cwblhau'n llwyddiannus, at gymhwyster a ddyfernir fel arfer gan sefydliad arall â phwerau dyfarnu graddau. Fel arfer bydd y cwrs wedi cael ei ddylunio gan y sefydliad sy'n addysgu ac nid y sefydliad sy'n dilysu. Bydd cytundeb dilysu yn ei

le, lle mae'r corff dyfarnu'n ceisio sicrwydd ynghylch ansawdd y cwrs a'i gyflwyno ond yn rhoi awtonomiaeth i'r sefydliad o ran sut y mae'n addysgu'r cwrs. Y sefydliad â phwerau dyfarnu graddau yw'r corff dilysu a dyfarnu ar gyfer y cwrs, tra bo gan y sefydliad sy'n addysgu'r cwrs reolaeth ar y ddarpariaeth, a'i fod yn cadw cyfrifoldeb cytundebol llawn tuag at y myfyriwr am ddarparu addysg."[6]

43. Derbynnir cytundebau partneriaeth a memoranda cyd-ddealltwriaeth cyfredol fel tystiolaeth ond dylent fanylu'n glir ar ddilysu dyfarniadau unigol, neu gyfres o ddyfarniadau, i gael eu dynodi. Lle nad yw cytundebau o'r fath yn cynnwys yr wybodaeth hon, dylid darparu tystiolaeth briodol o ddilysu cwrs hefyd.

44. Mae Medr yn defnyddio'r diffiniad canlynol ar gyfer cytundebau is-gontractio: "Cyrsiau y trefnwyd eu bod ar gael gan un sefydliad, lle mae peth neu'r cyfan o'r addysgu'n cael ei ddarparu gan gorff arall dan gytundeb isgontractio. Fel arfer bydd y cwrs wedi cael ei ddylunio gan y sefydliad cyntaf, a fydd fel arfer yn gosod ei ofynion ei hun o ran addysgu ac asesu. Mae gan y sefydliad cyntaf hwnnw gyfrifoldeb cytundebol llawn tuag at y myfyriwr ar gyfer darparu addysg, er nad yw ei staff yn addysgu'r cwrs (i gyd). Fel arfer, y sefydliad hwnnw fydd y corff dyfarnu ar gyfer cymhwyster y cwrs hefyd, ond mewn achosion eithriadol efallai mai trydydd parti fydd hwn."[7]

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Cyrsiau gradd

Mae'n rhaid i ddarparwyr ddarparu dogfennau dilysu sy'n nodi modd, hyd a lleoliad darpariaeth pob cwrs yn y cais. Mae'n rhaid iddynt arddangos bod y cwrs yn cael ei ddilysu gan gorff dyfarnu priodol a'i fod yn arwain at:

- *ddyfarniad gan gorff sy'n dod o dan adran 214(2)(a) neu (b) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988 (h.y. corff cydnabyddedig fel y rhagnodir yng Ngorchymyn Addysg (Cyrff sy'n Cael eu Cydnabod) (Cymru) 2016); neu*
- *Diploma Cenedlaethol Uwch neu Dystysgrif Genedlaethol Uwch gan Gyngor Addysg Busnes a Thechnoleg, Asiantaeth Cymwysterau'r Alban, neu gorff cydnabyddedig fel y rhagnodir yng Ngorchymyn Addysg (Cyrff sy'n Cael eu Cydnabod) (Cymru) 2016.* ***(Paragraff 14)***

Cyrsiau ôl-radd

Mae'n rhaid i gwrs arwain at ddyfarniad a roddir neu a fydd yn cael ei roi gan gorff sy'n dod o dan adran 214(2)(a) neu (b) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988. Mae cyrsiau sy'n arwain at ddyfarniad ôl-radd hefyd yn gallu cael eu dynodi'n unswydd er mwyn darparu Lwfansau Myfyrwyr Anabl i fyfyrwyr cymwys. Mae'n rhaid i gorff cydnabyddedig fel y rhagnodir gan Orchymyn Addysg (Cyrff sy'n Cael eu Cydnabod) (Cymru) 2016 ddilysu'r cyfryw gyrsiau. ***(Paragraff 15)***

[6] W16/13HE: Canllawiau ar drefniadau partneriaeth ar gyfer addysg freiniol ar ran sefydliadau rheoleiddiedig yng Nghymru
[7] W16/13HE: Canllawiau ar drefniadau partneriaeth ar gyfer addysg freiniol ar ran sefydliadau rheoleiddiedig yng Nghymru

45. Rhaid i'r corff dyfarnu fod yn gorff cydnabyddedig fel a nodir yng Ngorchymyn Addysg (Cyrff Cydnabyddedig) (Cymru) 2016[8] neu'n un sy'n cynnig darpariaeth a gyflwynir trwy drefniadau gyda Pearson neu Awdurdod Cymwysterau'r Alban. Dim ond cyrsiau sy'n arwain at ddyfarniad gan y cyrff dyfarnu hyn ellir eu dynodi. Mae angen ystyried hyn wrth ddarparu'r wybodaeth sy'n ofynnol yn yr adran hon o'r canllawiau.

46. Os yw darparwr yn gorff dyfarnu, rhaid iddo fod yn gorff cydnabyddedig yn ei rinwedd ei hun. Lle mae corff dyfarnu'n cyflwyno gwybodaeth am gwrs a ddarperir ar ei ran, rhaid iddo ddarparu copi o gytundeb breinio sy'n berthnasol, wedi'i lofnodi ac yn gyfoes gyda'r wybodaeth fonitro a gyflwynir ganddo.

47. Bydd angen i gytundebau gyda'r corff dyfarnu nodi hyd y cytundeb hefyd.

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Bydd statws dynodi penodol ar gyfer cyrsiau unigol yn cael ei ddyfarnu ar sail dreigl fesul blwyddyn academaidd. Bydd gofyn i ddarparwyr ddangos eu bod yn parhau i fodloni'r meini prawf bob blwyddyn drwy broses fonitro Medr. Bydd rhagor o wybodaeth yn cael ei darparu yn nogfen ganllawiau Medr. ***(Paragraff 34)***

C. Mae'r ddarpariaeth a gynigir gan y darparwr o ansawdd digonol

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Mae'n rhaid i'r cwrs sydd i gael ei ddynodi fod o ansawdd digonol. Bydd gofyn i ddarparwyr ddarparu tystiolaeth o hyn gan y sefydliad neu asiantaeth sy'n gyfrifol am sicrhau ansawdd y cwrs. Y sefyllfa yng Nghymru, a rhannau eraill o'r DU, yw y dylid asesu ansawdd drwy adolygiadau ansawdd allanol cylchol. Yn y rhannau hynny o'r DU lle nad yw'n ofynnol i ddarparwyr asesu eu hansawdd drwy adolygiadau ansawdd allanol cylchol, bydd Medr yn darparu arweiniad pellach ar yr wybodaeth sydd ei hangen i'w galluogi i roi sicrwydd i Weinidogion Cymru ynghylch ansawdd y ddarpariaeth. ***(Paragraff 16)***

48. Rhaid i'r holl ddarparwyr addysg uwch sy'n ymgeisio am gael dynodi eu cyrsiau'n benodol ar gyfer cymorth i fyfyrwyr yng Nghymru gyflwyno dogfennaeth sy'n dangos tystiolaeth eu bod yn cyflwyno addysg o ansawdd sy'n diwallu anghenion eu myfyrwyr. Mae Medr wrthi'n datblygu Fframwaith Ansawdd[9] ond nes bod y Fframwaith newydd yn cael ei gyhoeddi, dylai ymgeiswyr gyfeirio at y canllawiau

[8] www.legislation.gov.uk/wsi/2016/396/pdfs/wsi_20160396_mi.pdf
[9] Ansawdd

presennol a gyhoeddwyd ar wefan Medr[10]. Mae'r canllawiau'n amlinellu'r gofynion rheoleiddiol sylfaenol ar gyfer Cymru mewn perthynas ag ansawdd.

49. Er mwyn i Medr fod â sicrwydd bod gofynion y Fframwaith Asesu Ansawdd cyfredol wedi'u bodloni, rydym yn ei gwneud yn ofynnol i'r holl ddarparwyr yng Nghymru fod wedi cwblhau adolygiad sicrhau ansawdd allanol. Y dull a ffefrir ar gyfer hyn yw adolygiad gan yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch (QAA). Dylai darparwyr addysg uwch sy'n ymgeisio am ddynodiad penodol ar gyfer eu cyrsiau fod wedi cael o leiaf un adolygiad sicrhau ansawdd allanol llwyddiannus gan yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd yn y pedair blynedd ddiwethaf; ein disgwyliad yw mai'r broses Adolygiad Ansawdd Porth: Cymru fyddai hyn.

50. Ar hyn o bryd, ystyrir bod yr anghenion rhesymol ar gyfer ansawdd addysg uwch wedi cael eu diwallu os yw darparwr yn cael dyfarniadau boddhaol yn ei adolygiad sicrhau ansawdd allanol (neu adolygiad blaenorol gan yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd). Mae hyn yn sicrhau bod y broses asesu ansawdd yn drylwyr. Ym mhob achos, byddir yn ystyried bod gan ddarparwr sy'n cael canlyniad 'Yn ateb y gofynion gydag amodau/Angen Gwelliant' neu 'Ddim yn Ateb y Gofynion/Disgwyliadau'r DU' ansawdd annigonol neu ei fod yn wynebu risg o fod ag ansawdd annigonol.

51. Lle nad yw hi'n bosibl dangos tystiolaeth o adolygiad, dylai darparwyr drafod gyda Medr sut i ddangos ansawdd y cwrs (gellir derbyn tystiolaeth o adolygiadau eraill gan yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd, er enghraifft). Er enghraifft, ar gyfer darparwyr yn Lloegr, gallai hyn gynnwys bodloni amodau parhaus cofrestriad gyda'r Swyddfa Fyfyrwyr, darparu data perthnasol ar fyfyrwyr, cyflwyno adroddiadau arholwyr allanol, neu adroddiadau gan gyrff dyfarnu.

52. Lle mae darparwr wedi cael adolygiad sicrhau ansawdd allanol, rhaid iddo allu darparu tystiolaeth bod ei adolygiad neu ymweliadau monitro cysylltiedig wedi digwydd tra'r oedd yn gweithredu ym mhob lleoliad lle mae'r darparwr yn gofyn am ddynodiad ar gyfer cwrs.

53. Dylai hyn gynnwys ystyried yr asesiadau a wnaed i asesu addasrwydd cyfleusterau a chymorth ar gyfer myfyrwyr sy'n astudio yn y lleoliadau hynny, sut y mae llais myfyrwyr wedi cael ei ystyried ar gyfer y rhai sy'n gwneud cyrsiau yn y lleoliadau newydd hynny, a pha leoliadau cymorth penodol fydd ar gael ar y safle ym mhob un o'r lleoliadau hynny.

54. Lle mae darparwr yn ymgeisio am ddynodiad ar gyfer cwrs a bod y cwrs hwnnw'n mynd i gael ei gyflwyno ar ran y darparwr hwnnw dan drefniadau isgontractio yna byddwn hefyd yn disgwyl tystiolaeth o adolygiad sicrhau ansawdd allanol llwyddiannus sy'n cynnwys ei bartner cyflwyno. Lle nad yw darparwr wedi cael adolygiad sicrhau ansawdd allanol yna dylai drafod hyn ymhellach gyda Medr i alluogi Medr i gael sicrwydd priodol.

55. Lle mae gan ddarparwyr adolygiad sicrhau ansawdd allanol wedi'i drefnu, mae'n ofynnol i'r darparwr nodi dyddiad(au) yr adolygiad yn y ffurflen fonitro.

[10] Fframwaith Asesu Ansawdd

56. Hefyd, bydd Medr yn ei gwneud yn ofynnol i'r darparwr gyflwyno'r canlynol i ddangos ei fod wedi cynnal hanes llwyddiannus o ddarparu addysg uwch ers ei adolygiad diwethaf:

- cadarnhad bod gan y darparwr weithdrefnau asesu ansawdd mewnol;
- cadarnhad bod y corff llywodraethu, neu gorff cyfatebol, wedi cael adroddiad sy'n ystyried unrhyw adolygiad sicrhau ansawdd allanol, a sicrwydd bod cynllun gweithredu wedi cael ei roi ar waith a'i gyflawni fel y bo'n briodol, mewn partneriaeth gyda'r corff myfyrwyr;
- lle nad yw darparwr wedi cael unrhyw adolygiadau sicrhau ansawdd allanol, cadarnhad bod y corff llywodraethu, neu gorff cyfatebol, wedi cael adroddiad sy'n ystyried unrhyw argymhellion gan gyrff rheoleiddio eraill, arholwyr allanol a chyrff dyfarnu a sicrwydd bod camau gweithredu priodol wedi cael eu cymryd i ymateb i'r argymhellion hynny;
- cadarnhad bod y darparwr wedi cyhoeddi datganiad lefel uchel (gyda dolen) ynglŷn â sut y mae buddiannau myfyrwyr yn cael eu gwarchod a'r trefniadau sydd ar waith i gyflawni hyn, er enghraifft mewn achosion lle mae darparwr yn rhoi'r gorau i fodoli, lle mae cwrs wedi cael ei dynnu'n ôl neu ei newid yn sylweddol neu os yw dilysiad cwrs yn newid neu'n cael ei dynnu'n ôl;
- dolenni i adroddiadau perthnasol gan arolygiaethau neu adroddiadau monitro sicrhau ansawdd allanol perthnasol, er enghraifft adroddiadau monitro'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd; a
- dolenni i adroddiadau achredu gan Gyrff Statudol a Rheoleiddio Proffesiynol fel y maent yn berthnasol i gyrsiau penodol.

D. Mae'r darparwr yn ariannol hyfyw

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Mae'n rhaid i'r darparwr sydd am i'w gwrs gael ei ddynodi ddangos ei fod yn gynaliadwy yn ariannol ac felly y gall myfyrwyr fod yn hyderus y bydd yn parhau i fod yn hyfyw yn ariannol gydol eu hastudiaethau. Bydd angen i ymgeiswyr ddarparu'r wybodaeth ganlynol er mwyn arddangos eu bod yn gweithredu mewn ffordd sy'n hyfyw yn ariannol. Er enghraifft:

- *datganiadau ariannol y tair blynedd diwethaf wedi'u harchwilio'n allanol, neu ddatganiadau ariannol wedi'u harchwilio'n allanol ar gyfer pob blwyddyn o fasnachu lle nad yw'r darparwr wedi bod yn masnachu ers tair blynedd;*
- *blaengynlluniau busnes;*
- *rhagolygon ariannol ar gyfer y flwyddyn gyfredol a'r tair blynedd nesaf, gan gynnwys sylwadau ar ragdybiaethau a wnaed mewn rhagolygon a sut y rheolir risgiau ariannol;*
- *amlinelliad o drefniadau wrth gefn ar gyfer myfyrwyr os yw cyrsiau dod i ben am unrhyw reswm;*

- *unrhyw wybodaeth arall a allai fod yn berthnasol i hyfywedd ariannol y darparwr a rheolaeth ei faterion ariannol fel agwedd ar lywodraethu da. (**Paragraff 17)***

57. Rhaid i ddarparwr ddarparu gwybodaeth ar gyfer Medr am ei hyfywedd ariannol, gan gynnwys tystiolaeth ei fod yn gynaliadwy dros y tymor canolig (o leiaf dair blynedd o ddyddiad dechrau'r cwrs). Dylai'r dystiolaeth fod yn ddigon i roi hyder rhesymol i Medr a Gweinidogion Cymru na fydd myfyrwyr yn wynebu risg o fethu â chwblhau eu cwrs o ganlyniad i fethiant ariannol.

58. Lle mae'r darparwr eisoes wedi cyflwyno gwybodaeth y mae arnom ni ei hangen i gorff arall megis Llywodraeth Cymru neu'r Swyddfa Fyfyrwyr, gellir cyflwyno'r wybodaeth hon i ni yn yr un fformat.

59. Dylai darparwyr gyflwyno manylion llawn eu strwythur grŵp corfforaethol, lle y bo'n berthnasol, gan gynnwys manylion holl gwmnïau neu sefydliadau'r grŵp, gan gynnwys is-gwmnïau, rhiant-gwmnïau/cwmnïau daliannol a mentrau cysylltiol neu ar y cyd.

60. Fel y bo'n briodol, bydd yr asesiad o hyfywedd ariannol yn ystyried trefniadau ariannol unrhyw strwythur grŵp (gan gynnwys is-gwmnïau, rhiant-gwmnïau/cwmnïau daliannol, neu fentrau cysylltiol a/neu ar y cyd) lle ystyrir bod hynny'n berthnasol i hyfywedd ariannol, er enghraifft i gael sicrwydd ynghylch unrhyw ddibyniaethau o fewn y grŵp.

61. Rhaid i ddarparwyr addysg uwch gyflwyno gwybodaeth sy'n dangos y canlynol:

    i. **Strwythur grŵp** – Lle y bo'n berthnasol dylai darparwyr gyflwyno manylion llawn eu strwythur grŵp corfforaethol, gan gynnwys manylion holl gwmnïau neu sefydliadau'r grŵp, gan gynnwys is-gwmnïau, rhiant-gwmnïau/cwmnïau daliannol a mentrau cysylltiol neu ar y cyd. Lle ystyrir bod hynny'n berthnasol, bydd yr asesiad o hyfywedd ariannol yn ystyried sefyllfa ariannol y strwythur grŵp ehangach a threfniadau oddi mewn iddo.

    ii. **Perfformiad hanesyddol** – Hanes o berfformiad ariannol a ddangosir gan adroddiadau blynyddol a datganiadau ariannol llawn a archwiliwyd yn allanol ar gyfer y tair blynedd cyn cyflwyno'r wybodaeth fonitro. Rhaid bod y cyfrifon wedi cael eu harchwilio bob blwyddyn gan archwilydd cofrestredig. Y sail ar gyfer y cyfrifon fydd Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y DU (UK GAAP) (neu ofynion olynol) neu'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) os yn briodol. Lle cyflwynir datganiadau ariannol talfyredig i Dŷ'r Cwmnïau neu i'r Comisiwn Elusennau, rhaid trefnu bod y datganiadau ariannol llawn ar gael i Medr.

    iii. **Rhagolygon –** Dylai'r rhain gwmpasu'r flwyddyn gyfredol amcangyfrifedig ynghyd ag o leiaf dair blynedd o ragolygon. Dylent gynnwys datganiad o elw a cholled / incwm a gwariant, mantolen a datganiad llifoedd arian parod a chael eu hategu gan dybiaethau ynglŷn â niferoedd myfyrwyr. Dylai rhagolygon gael eu hategu hefyd gan sylwebaeth ar dybiaethau a wneir yn y rhagolwg a sut y caiff risgiau ariannol eu rheoli. Dan yr amgylchiadau

cyfredol, dylai hyn nodi'n glir beth yw'r tybiaethau sylfaenol sy'n effeithio ar niferoedd myfyrwyr, gan fod yn gyson â'r sefyllfa economaidd gyfredol a rhesymeg ar gyfer unrhyw dwf. Rhaid i ddarparwyr allu dangos tystiolaeth bod ganddynt:

a) llif arian digonol i aros yn solfent, hynny yw, digon o hylifedd i dalu dyledion wrth iddynt ddod yn ddyledus;
b) mantolen ddigonol sy'n cynnal sefyllfa cyfanswm asedau net i'r graddau na fyddai'r darparwr yn ysgwyddo diffygion pe bai'r rhain yn arwain at sefyllfa cyfanswm rhwymedigaethau net; ac
c) mewn senarios grŵp lle mae cynaliadwyedd ariannol y darparwr yn ddibynnol ar gymorth aelodau eraill y grŵp megis y rhiant-gwmni, byddem yn disgwyl bod gwarant yn cael ei darparu gan yr aelod hwnnw o'r grŵp.

Dylai'r rhagolygon ariannol llawn gynnwys y flwyddyn sy'n mynd rhagddi ar hyn o bryd a'r tair blynedd ddilynol. Dylai'r dystiolaeth gynnwys sylwebaeth ar y tybiaethau a wneir a sut y mae unrhyw risgiau ariannol yn cael eu rheoli.

Lle y bo'n briodol mae angen rhagolygon grŵp cyfunol a lle ceir arwyddion o ddibyniaeth ariannol ar aelodau eraill y grŵp, rhaid darparu rhagolygon ar gyfer aelodau eraill y grŵp.

Lle paratowyd amcangyfrifon a rhagolygon at ddibenion eraill ac, er enghraifft, bod y flwyddyn yr oedd amcangyfrifon diwedd blwyddyn yn ymwneud â hi bellach wedi dod i ben, neu mai'r flwyddyn gyntaf yn y rhagolygon yw'r flwyddyn gyfredol erbyn hyn, byddwn hefyd yn ei gwneud yn ofynnol cyflwyno cyfrifon rheoli sy'n nodi'r sefyllfa wedi'i diweddaru. Sicrhewch fod y rhagolygon yn dal i rychwantu tair blynedd er mwyn i ni allu asesu cynaliadwyedd ariannol dros y cyfnod pan fydd cyrsiau wedi eu dynodi'n benodol.

iv. **Strategaeth ariannol** - gwybodaeth ariannol fel blaengynllun sy'n adlewyrchu'r cynllun strategol ar y cyfan sydd ar gael ar adeg monitro cydymffurfiaeth â meini prawf dynodiad penodol, yn gosod meincnodau a dangosyddion perfformiad priodol, yn dangos sut y bydd adnoddau'n cael eu defnyddio, a sut y bydd gweithgareddau a seilwaith yn cael eu hariannu. Dylai hyn gynnwys sut y mae darparwyr yn asesu ac yn adolygu eu cynaliadwyedd, gan gynnwys defnyddio asesiadau o gynaliadwyedd. Dylai'r ddogfen hon fod yn gyson â'r rhagolygon ariannol, gan amlinellu'r rhesymeg dros unrhyw symudiadau o sefyllfa ariannol archwiliedig gyfredol yr endid trwy gyfnod y rhagolygon. Yn arbennig, cynlluniau cyflawni ar gyfer sicrhau codiad mewn perfformiad. Lle mae'r darparwr yn endid sy'n is-gwmni, bydd angen darparu rhagor o fanylion i ddeall cynaliadwyedd ariannol y gydberthynas ag aelodau eraill y grŵp a'r grŵp cyfan.

62. Ni fydd asesiad Medr o berfformiad ariannol a chynaliadwyedd darparwyr yn cael ei ddefnyddio ar ei ben ei hun i benderfynu a yw'n bodloni'r gofyniad hwn. Bydd yr asesiad o gynaliadwyedd ariannol yn ddyfarniad ar y cyfan sydd hefyd yn ystyried cyd-destun sefyllfa ariannol y darparwyr a'u strategaeth.

63. Dylid nodi, fel rhan o'r broses hon, bod Medr yn debygol o gynnal gwiriad credyd ar y darparwr.

64. Bydd angen i ddarparwyr ddarparu tystiolaeth eu bod yn cael eu rheoli'n dda gydag arferion rheoli cadarn ar waith a'r capasiti i ddatblygu yn unol â'u strategaeth a'u rhagolygon ariannol / blaengynllun busnes.

65. Mae'n rhaid i ddarparwr gyflwyno gwybodaeth i ddangos y canlynol:
    i. bod ganddo brosesau rheolaeth ariannol sy'n cael eu llywodraethu'n dda a'u rheoli'n ddigonol ac yn effeithiol;
    ii. ei fod yn cynllunio a rheoli gweithgareddau i barhau'n hyfyw;
    iii. bod ganddo systemau cadarn a chynhwysfawr ar gyfer rheoli risg a rheolaeth fewnol;
    iv. bod ganddo drefniadau effeithiol ar gyfer rheoli a sicrhau ansawdd data a ddefnyddir i wneud penderfyniadau mewnol;
    v. bod ganddo wybodaeth reolaidd, ddibynadwy, amserol a digonol i fonitro perfformiad gweithredol ac ariannol;
    vi. ei fod yn cyflwyno gwybodaeth yn rheolaidd, mewn modd cynhwysfawr ac yn gywir i uwch reolwyr priodol a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu;
    vii. ei fod yn rheoli ei adnoddau (gan gynnwys staff a'r ystâd) mewn ffordd gynaliadwy.

66. Dylai darparwyr fod yn ymwybodol hefyd nad ydym yn dal gwybodaeth a gyflwynwyd i gyrff rheoleiddio neu gyhoeddus eraill ac felly ei bod yn ofynnol iddynt gyflwyno unrhyw wybodaeth a allai effeithio neu ddylanwadu ar y broses fonitro.

67. Rhaid i ddarparwyr gynnwys naratif ar wahân am y prosesau, y cyfarfodydd a'r adolygiadau sydd ar waith i sicrhau y cydymffurfir â'r gofynion ym mharagraff 64 uchod.

68. Wrth asesu'r galluoedd rheoli data bydd ystyriaeth yn cael ei rhoi, lle y bo'n berthnasol, i hanes darparwr o gyflwyno data i Medr neu gyrff eraill gan gynnwys HESA, Llywodraeth Cymru a'r Cwmni Benthyciadau i Fyfyrwyr a'r modd y mae wedi cydymffurfio â'r cod ymarfer ar gyfer casgliadau data addysg uwch wrth baratoi data i'w gyflwyno.

69. Rydym yn disgwyl y bydd pob sefydliad sydd â chyrsiau wedi'u dynodi ar gyfer cymorth i fyfyrwyr yn tanysgrifio i HESA. I'r rhai sy'n gwneud cais am ddynodiad ar gyfer cwrs nad ydynt eisoes yn tanysgrifio i HESA, byddwn yn darparu gwybodaeth ar wahân am y broses o ddod yn danysgrifiwr i HESA.

70. Rhaid i ddarparwyr ddarparu tystiolaeth i ddangos llywodraethu da. Lle y bo'n berthnasol, byddai hyn ar ffurf tystiolaeth o gydymffurfio ag egwyddorion cod llywodraethu priodol. Enghreifftiau o'r rhain yw'r Cod Llywodraethu Addysg Uwch[11] (Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion, Medi 2020), y Cod Llywodraethu

[11] Cod Llywodraethu Addysg Uwch (Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion) Medi 2020

Da ar gyfer Cymdeithas y Colegau[12] (Cymdeithas y Colegau, 2024) a'r Cod Llywodraethu Addysg Uwch Annibynnol[13] (Medi 2021). Gallai'r ymgeiswyr hynny sydd â statws elusennol ddangos sut y maent yn ystyried yr holl ganllawiau perthnasol ynghylch cyfrifoldebau ymddiriedolwyr ac ymddiriedolaeth effeithiol.

E. Cyfraniad at Fudd y Cyhoedd

Polisi Llywodraeth Cymru ar Ddynodi'n Benodol

Mae gan Lywodraeth Cymru adnoddau y mae pen draw iddynt ac mae'n rhaid iddi sicrhau'r gwerth gorau ar gyfer myfyrwyr a threthdalwyr. Mae hyn yn cynnwys sicrhau, cyn belled â bod hynny'n bosibl, bod buddsoddiad trethdalwyr mewn addysg yn cael ei ail-fuddsoddi gan ddarparwyr at ddibenion addysgol, gan gynnwys gweithgareddau sy'n cefnogi mynediad i, neu'n hyrwyddo, addysg uwch, yn cyfrannu at yr addysg sydd ar gael neu'n gwella cyfraddau cadw myfyrwyr a chyflogadwyedd graddedigion. I bob diben, mae darparwyr addysg uwch y mae eu cyrsiau wedi'u dynodi ar gyfer cymorth myfyrwyr yn derbyn cymhorthdal gan y trethdalwr drwy'r cymorth sydd ar gael gan Lywodraeth Cymru ar ffurf benthyciadau ffioedd dysgu i'r myfyrwyr ynghyd â grantiau a benthyciadau cynhaliaeth. ***(Paragraff 19)***

Mae'n rhaid i ymgeiswyr arddangos eu bod yn gwneud cyfraniad sylweddol a pharhaus at fudd y cyhoedd yn gyffredinol ym maes addysg drwy gyflwyno datganiad ysgrifenedig. Mae Llywodraeth Cymru wedi diffinio'r meysydd cyffredinol canlynol fel rhai lle gall darparwyr AU ddangos eu bod yn gwneud cyfraniad o'r fath. Nid ydynt yn gategorïau cwbl ddigyswllt. Er enghraifft, gall datblygu addysg Gymraeg gyfrannu at gyfle cyfartal a hyrwyddo addysg uwch. ***(Paragraff 20)***

Cyfle cyfartal

Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- *Mesurau i ddenu a chadw myfyrwyr o grwpiau nad oes ganddynt gynrychiolaeth ddigonol.*
- *Darparu cymorth academaidd a lles i'r rhai o grwpiau nad oes ganddynt gynrychiolaeth ddigonol, gan gynnwys y rhai â nodweddion gwarchodedig.*
- *Darpariaeth cynlluniau bwrsari, hepgor ffioedd, ysgoloriaethau neu gyllid caledi.*
- *Defnyddio a datblygu addysg cyfrwng Cymraeg a/neu'r iaith Gymraeg sy'n cefnogi amcanion strategaeth iaith Llywodraeth Cymru gan ddarparwyr sydd wedi'u lleol yng Nghymru.* ***(Paragraff 21)***

Hyrwyddo addysg uwch

Mae enghreifftiau'n cynnwys:

[12] Cod Llywodraethu Da
[13] Cod Llywodraethu Addysg Uwch Annibynnol

- *Gweithio gydag ysgolion, colegau a chyrff cyhoeddus, preifat a gwirfoddol eraill i gyfathrebu manteision addysg uwch a hyrwyddo diwylliant o ddysgu ac addysg*
- *Datblygu cyflogadwyedd myfyrwyr, y tu hwnt i ddarpariaeth addysg, gan gynnwys cysylltiadau â chyflogwyr, datblygu cyflogadwyedd, menter neu sgiliau effeithlonrwydd personol, neu leoliadau gwaith.*
- *Ymgysylltu â'r gymuned leol drwy ddarparu mynediad i gyfleusterau, darparu mynediad am ddim neu ratach i gyrsiau neu ddarlithoedd, neu gynnig gwasanaeth fel rhan annatod o ddyletswydd ddinesig sefydliad. Gall hyn fod i'r cyhoedd neu i rai grwpiau penodol. Gall hefyd gynnwys rhaglenni lle mae myfyrwyr yn cael eu cefnogi i fod yn fwy gweithgar yn eu cymuned leol.* ***(Paragraff 22)***

Nid yw'r rhestr uchod yn cynnwys pob enghraifft bosibl. Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod bod gan ddarparwyr ystod eang o amcanion ac efallai y gallant ddangos cyfraniad ystyrlon at fudd y cyhoedd mewn ffyrdd eraill. Dylai'r datganiad ysgrifenedig gynnwys enghreifftiau a thystiolaeth drwy gyfeirio at rai at bob un o'r meysydd uchod ac unrhyw dystiolaeth arall y mae sefydliad yn ei hystyried yn berthnasol. ***(Paragraff 23)***

Bydd angen i'r wybodaeth a ddarperir gan ymgeiswyr ddangos bod y gweithgarwch yn arwyddocaol ac yn barhaus, e.e. drwy gyfeirio at swm y gwariant ar weithgareddau o'r fath, hyd y gweithgareddau hynny a niferoedd y cyfranogwyr. ***(Paragraff 24)***

71. Mae'n ofynnol i bob darparwr sy'n dymuno i'w cwrs/cyrsiau barhau i gael ei/eu d(d)ynodi'n benodol gyflwyno datganiad budd y cyhoedd i Medr. Mae'r holl ddarparwyr a gaiff eu monitro trwy'r broses hon wedi rhoi datganiad yn flaenorol i Medr sy'n nodi sut y maent yn gwneud ymrwymiad parhaus i fudd y cyhoedd fel y mae'n berthnasol i addysg uwch.

72. Dylid adolygu pob datganiad i sicrhau bod y datganiad budd y cyhoedd yn berthnasol i 2026/27. Wrth adolygu'r datganiad, dylai'r darparwr ystyried y canllawiau a nodir isod.

<u>Enw'r darparwr</u>

73. Rhaid i ddatganiadau budd y cyhoedd gynnwys enw a chyfeiriad y darparwr, fel rhan o'r datganiad. Rhaid i'r datganiad fod yn ddogfen ar wahân y gellid ei chyhoeddi ar wefan y darparwr.

<u>Partneriaeth gyda myfyrwyr</u>

74. Mae Medr yn ymrwymedig i sicrhau trefniadau cryf ar gyfer gweithio mewn partneriaeth gyda myfyrwyr. Yn unol â'r safbwynt hwn, rydym yn disgwyl i ddarparwyr addysg uwch fanylu ar sut y maent yn cydweithio gyda'u myfyrwyr fel partneriaid. Mae ein disgwyliadau o ran yr hyn y dylid ei gynnwys wedi'u nodi yn y templed.

Grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol

75. I ddangos bod darparwyr yn gwella cyfle cyfartal, dylent adnabod, ac egluro sut y maent yn cefnogi grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch. Dylai'r grwpiau hyn gael eu rhestru yn y datganiad. Rydym yn cydnabod bod gwahanol ffyrdd o ddiffinio 'grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch'. Gallai diffiniadau gynnwys diffyg cynrychiolaeth ddigonol yng nghorff myfyrwyr y sefydliad, gan gynnwys myfyrwyr mewn sefydliadau partner, yn ogystal â diffyg cynrychiolaeth ddigonol yn y system addysg uwch yn fwy cyffredinol. Gall unigolion â nodweddion gwarchodedig, fel y'u diffinnir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, fod heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch.[14]

76. Mae Medr o'r farn y byddai dysgwyr anodd i'w cyrraedd yn cynnwys pobl o bob oed o fewn y grwpiau isod sydd heb gynrychiolaeth ddigonol:
    - pobl sy'n byw o fewn dau gwintel isaf Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru ac ardaloedd Polar 4 y DU[15],
    - myfyrwyr ag anableddau penodol, gan gydnabod y bydd anghenion yn amrywio gan ddibynnu ar y math o anabledd,
    - myfyrwyr o gymunedau ethnig leiafrifol,
    - myfyrwyr sy'n astudio'n rhan-amser,
    - myfyrwyr sy'n astudio trwy gyfrwng y Gymraeg,
    - myfyrwyr sy'n byw mewn ardaloedd yn y Deyrnas Unedig â chyfranogiad isel,
    - dynion ifainc o ardaloedd â chyfranogiad isel,
    - myfyrwyr sy'n byw mewn cartrefi heb waith,
    - ymgeiswyr sydd â phrofiad o fod mewn gofal,[16]
    - gofalwyr ym mhob grŵp oedran ledled Cymru,
    - ffoaduriaid a cheiswyr lloches,
    - myfyrwyr sy'n cael Lwfans Cynhaliaeth Addysg (LCA),
    - myfyrwyr a fu'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim,
    - myfyrwyr sydd y cyntaf yn y teulu i gael addysg uwch, a hefyd
    - cyn-droseddwyr.

Esboniad ar gyfer ffocws darparwyr ar grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol

77. Bydd Medr yn disgwyl i'r darparwr grynhoi'r data a'r dystiolaeth y mae wedi'u defnyddio i ddod i'r casgliad bod y grwpiau a gefnogir heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch.

Amcanion, gweithgareddau a thargedau

78. Rhaid i ddarparwyr ddangos eu cyfraniad at fudd y cyhoedd, fel y mae'n berthnasol i addysg uwch, trwy osod amcanion eglur, rhestru gweithgareddau a gwasanaethau a fydd yn cael eu darparu i gyflawni'r amcanion, a gosod targedau a fydd yn dangos sut y bydd gweithgareddau a gwasanaethau yn cyfrannu at

[14] Nodweddion gwarchodedig yw: oedran; anabledd; ailbennu rhywedd; priodas neu bartneriaeth sifil; beichiogrwydd a mamolaeth; hil; crefydd neu gred; a rhyw.
[15] Y Swyddfa Fyfyrwyr: About POLAR and Adult HE
[16] Plant sy'n derbyn gofal a'r rhai sy'n gadael gofal

gyflawni'r amcanion y mae'r darparwr wedi'u gosod i'w hunan. Dylai targedau ganolbwyntio ar ddeilliannau, yn hytrach na chanolbwyntio ar allbynnau byrdymor yn unig. Er enghraifft, cynyddu'r nifer o grŵp penodol sydd heb gynrychiolaeth ddigonol erbyn dyddiad penodol, yn hytrach na darparu nifer benodol o ddigwyddiadau. Dylai targedau alluogi sefydliad i fesur a hyrwyddo ei lwyddiant a dangos uchelgais y sefydliad i wella.

79. Dylai darparwyr restru'r amcanion, y gweithgareddau tanategol a'r targedau i wella cyfle cyfartal i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol ar wahân i'r rhai ar gyfer hyrwyddo addysg uwch. Gellir darparu gweithgareddau a buddsoddiad i hyrwyddo Addysg Uwch i gefnogi pob myfyriwr. Dylai gweithgareddau Cyfle Cyfartal fod dim ond ar gyfer y rhai a adnabuwyd fel rhai heb gynrychiolaeth ddigonol mewn AU.

80. Gallai'r mathau o weithgareddau sy'n ymwneud â chyfle cyfartal gynnwys y canlynol:
    - denu myfyrwyr o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol;
    - cadw myfyrwyr o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol;
    - codi dyheadau addysgol a sgiliau pobl o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol i gefnogi llwyddiant mewn addysg uwch;
    - rhoi cymorth academaidd a chymorth lles i'r rhai o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol, gan gynnwys y rhai â nodweddion gwarchodedig;
    - darparu cynlluniau bwrsariaeth, hepgor ffioedd, ysgoloriaethau neu gyllid caledi;
    - defnyddio a datblygu addysg cyfrwng Cymraeg a/neu addysg iaith Gymraeg sy'n ategu amcanion strategaeth iaith Llywodraeth Cymru ar gyfer darparwyr sydd wedi'u lleoli yng Nghymru[17];
    - gwella'r profiad addysg uwch ar gyfer grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch;
    - darparu gwybodaeth effeithiol i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol, cyn ac yn ystod eu hastudiaethau; a
    - chefnogi'r cam ymlaen i gyflogaeth neu astudiaethau bellach gan grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch.

81. Gallai'r mathau o weithgareddau sy'n ymwneud â hyrwyddo addysg uwch gynnwys y canlynol:
    - gweithio gydag ysgolion, colegau a chyrff cyhoeddus, preifat a gwirfoddol eraill i gyfleu manteision addysg uwch a hyrwyddo diwylliant o ddysgu ac addysg;
    - ymgysylltu â chymunedau lleol trwy ddarparu mynediad at gyfleusterau, darparu mynediad am ddim neu am gost is at gyrsiau neu ddarlithoedd, neu ddarparu gwasanaeth fel rhan annatod o ddyletswydd ddinesig neu agenda cyfrifoldeb cymdeithasol corfforaethol y darparwr. Gall y ddarpariaeth hon fod ar gyfer y cyhoedd yn gyffredinol neu grwpiau penodol. Gall hefyd gynnwys rhaglenni lle mae myfyrwyr yn cael eu cynorthwyo i fod yn

[17] Lle mae darparwr yng Nghymru'n cael cyllid gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol mewn meysydd pwnc sy'n flaenoriaeth ar gyfer darpariaeth addysg bellach a bod y darparwr hwnnw'n ceisio dynodiad ar gyfer cyrsiau addysg uwch yn yr un maes pwnc, byddem yn disgwyl gweld sut y mae darparwyr yn buddsoddi incwm ffioedd dysgu i gefnogi llwybrau dilyniant i fyfyrwyr astudio trwy gyfrwng y Gymraeg yn y cyrsiau addysg uwch hynny.

weithgar yn eu cymunedau lleol, gan gynnwys, ymhlith rhaglenni eraill, gwirfoddoli;
- datblygu cyflogadwyedd myfyrwyr, y tu hwnt i ddarparu addysg, gan gynnwys: cysylltiadau â chyflogwyr; datblygu sgiliau cyflogadwyedd, menter neu effeithiolrwydd personol; a/neu leoliadau gwaith;
- gwella ansawdd y dysgu a'r addysgu, gan gyfeirio at ansawdd profiad myfyrwyr;
- darparu addysg uwch gynaliadwy.

82. Rhaid i weithgareddau a gwasanaethau i gefnogi cyfle cyfartal ymwneud **dim ond** â grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch.

83. Dylai darparwyr osod un targed CAMPUS[18] ar gyfer pob amcan sy'n gysylltiedig â chyfle cyfartal a hyrwyddo addysg uwch. Rydym yn disgwyl i'r targedau hyn allu dangos gwelliant o ran cefnogi cyfle cyfartal i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. Dylai targedau gynnwys ffigyrau a chanrannau i fesur cynnydd tuag at gyflawni'r amcanion sy'n ymwneud â hyrwyddo addysg uwch i bob myfyriwr a hybu cyfle cyfartal i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. Dylai fod gan bob targed linell sylfaen sy'n ein galluogi i ddeall cyfradd cynnydd y darparwr a'i uchelgais i wella. Gallai targedau fod yn rhai o'r meysydd a nodwyd yn flaenorol gan Medr yn ei fesurau cenedlaethol ar gyfer perfformiad addysg uwch.[19]

84. Mewn perthynas â chyfle cyfartal, gallai targedau ganolbwyntio ar gynyddu nifer y bobl â nodweddion gwarchodedig fel y'u diffinnir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.[20]

Buddsoddi i gefnogi budd y cyhoedd

85. Dylai'r darparwr nodi lefel cyfanswm yr incwm o ffioedd myfyrwyr i gyflawni'r gweithgareddau i hybu cyfle cyfartal a hyrwyddo addysg uwch, gan nodi'r buddsoddiad fel canran o gyfanswm yr incwm a geir o ffioedd myfyrwyr.

Esboniad ar gyfer yr amcanion, targedau a gweithgareddau

71. Rhaid i ddarparwyr gynnwys esboniad byr sy'n egluro sut y mae pob amcan a tharged yn cyd-fynd â dogfennau strategol a chorfforaethol allweddol y darparwr, gan gynnwys y strategaeth gorfforaethol a strategaethau tanategol gan gynnwys, lle y bo'n berthnasol, ei gynllun cydraddoldeb strategol. Rhaid i ddarparwyr egluro sut y maent yn bwriadu adolygu eu hamcanion, eu targedau a'u gweithgareddau i fesur a hyrwyddo ei lwyddiant a dangos uchelgais y sefydliad i wella eu cyfraniad at fudd y cyhoedd.

[18] Cyraeddadwy, Amserol, Mesuradwy, Penodol, Uchelgeisiol, Synhwyrol.
[19] Mae Medr o'r farn mai'r Mesurau Cenedlaethol perthnasol yw: Ehangu Mynediad, Cyfranogiad, Cadw, Rhan-amser, Amrywiaeth y boblogaeth o fyfyrwyr, Yr Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr, Cyfrwng Cymraeg, Symudedd Myfyrwyr, Cyflogaeth a Chyflogaeth i Raddedigion.
[20] www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/15/contents

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government